

A.VĚCNÁ ČÁST

III. ODTOKOVÉ POMĚRY

Obsah

Postupové doby povodňových průtoků	3
Tok	3
Úsek.....	3
Úvod	3
Odtokové poměry	3
Legislativa.....	4

Postupové doby povodňových průtoků

Tok	Úsek		Délka (km)	Postupová doba (hodin)	Pozn.
Morava	Raškov	Moravičany	50	10 - 18	
	Moravičany	Olomouc	41	8 - 15	
	Olomouc	Kroměříž	38,6	7 - 11	
Bečva	Val. Meziříčí	Teplice	21	3 - 7	
	Teplice	Dluhonice	32	4 - 8	
	Dluhonice	Kroměříž	27	6 - 10	

Úvod

Výrazným činitelem, ovlivňující odtokové poměry jsou vodní díla na tocích.

Vodní díla (viz také ustanovení § 55 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů) jsou stavby budované na toku sloužící k jeho využití. Tyto stavby pak bezprostředně více či méně ovlivňují a upravují přirozený průtok vody v korytech přirozených nebo umělých. Základními typy vodních děl jsou vodní nádrže a jezy.

Vodní nádrž je prostor vytvořený vzdouvací stavbou na vodním toku, využitím přírodní nebo umělé prohlubně na zemském povrchu nebo ohrazováním části území, určený k akumulaci vody a k řízení odtoku. Podle účelu lze vodní nádrže rozdělit na tyto hlavní typy:

- zásobní nádrže
- ochranné (retenční) nádrže
- speciální účelové nádrže (např. vyrovnávací)
- rybochovné nádrže
- víceúčelové nádrže

Jez je vzdouvací zařízení vybudované v korytě toku, které v něm trvale nebo dočasně vzdouvá vodu k různým vodohospodářským účelům:

- zvětšení hloubky vody nad jezem
- dosažení bezprostředního spádu
- zmírnění průtočné rychlosti
- zvýšení hladiny podzemní vody

Základním hlediskem pro dělení jezů je jejich konstrukční řešení, rozeznáváme jezy pevné a jezy pohyblivé. U pevných jezů je hradící těleso nepohyblivé, a proto se voda vzdouvá trvale do různé výšky, kterou nemůžeme měnit, neboť je závislá na průtokovém množství. U jezů pohyblivých se hradící těleso dá buď sklopit, nebo úplně nad nejvyšší vodu vyhradit.

Odtokové poměry

Odtokové poměry byly v roce 2005 na řekách této oblasti podprůměrně až průměrně. Ve srovnání s dlouhodobým průměrem (Q_a) za období 1931–1980 dosáhla řeka Běla v Mikulovicích 78 % Q_a , Desná v Šumperku 86 % Q_a , Morava v Raškově 88 % Q_a ,

Morava v Moravičanech 88 % Q_a , Morava v Olomouci 86 % Q_a , Moravská Sázava v Lupěném 77 % Q_a , Třebůvka v Lošticích 97 % Q_a , Oskava v Uničově 77 % Q_a a Bečva v Dluhonicích 86 % Q_a . Rozložení odtoku bylo během roku nerovnoměrné. Nejvodnějšími měsíci v uváděných profilech byly březen a duben, naopak nejsuššími listopad a říjen. Minimalni průtoky na úrovni 364denních vod se vyskytly na Desné (Šumperk) a Oskavě (Uničov), úrovně 355 denních vod bylo dosaženo na Moravě (Moravičany, Raškov i Olomouc) a 330denních vod na Běle (Mikulovice), Moravske Sazavě (Lupěně), Třebůvce (Loštice) a Bečvě (Dluhonice). Povodně se v Olomouckem kraji vyskytly v lednu na Třebůvce v Lošticích, kde byl naměřen 1. SPA (stupeň povodňové aktivity) a 1/2lete průtoky. V únoru vlivem smíšených srážek došlo k vzestupu hladiny a byl naměřen 1. SPA a průtoky na úrovni $Q_{1/2}$ na Třebůvce v Lošticích a průtoky na úrovni Q_1 na Moravské Sázavě v Lupěném. V březnu byl vlivem výrazného oteplení a s tím spojené tání sněhové pokrývky zaznamenán 3. SPA na Moravské Sázavě v Lupěném s průtoky téměř na úrovni Q_{20} , průtoky na úrovni Q_{10} na Moravě v Moravičanech a Třebůvce v Lošticích a průtoky na úrovni Q_5 na Moravě v Olomouci. 2. SPA a 1lete průtoky byly zaznamenány na Bečvě v Dluhonicích a 1. SPA s průtoky dosahující úrovně 1letých vod na Vsetinské Bečvě ve Vsetíně a Rožnovské Bečvě ve Valašském Meziříčí. V dubnu byly zvýšené průtoky na úrovni $Q_{1/2}$ na Moravě v Moravičanech, což odpovídá 1. SPA. V červenci vlivem lokálních srážek byl dosažen 1. SPA a průtoky na úrovni 1/2lete vody na Třebůvce v Lošticích. V srpnu vlivem vícedenních vydatnějších srážek byl zaznamenán 2. SPA a průtoky na úrovni Q_2 na Rožnovské Bečvě ve Valašském Meziříčí a 1. SPA s průtoky na úrovni Q_1 na Vsetinské Bečvě ve Vsetíně a Bečvě v Dluhonicích a průtoky na úrovni $Q_{1/2}$ na Třebůvce v Lošticích. (Zdroj: Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky str. 30)

Legislativa

Odtokové poměry v zákoně č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů:

§ 65 odst. (2) Opatření za povodně jsou

- a) řízené ovlivňování odtokových poměrů,
- b) povodňové zabezpečovací práce,
- c) povodňové záchranné práce,
- d) zabezpečení náhradních funkcí a služeb v území zasaženém povodní.

§ 67 Omezení v záplavových územích

- (1) V aktivní zóně záplavových území se nesmí umísťovat, povolovat ani provádět stavby s výjimkou vodních děl, jimiž se upravuje vodní tok, převádějí povodňové průtoky, provádějí opatření na ochranu před povodněmi nebo která jinak souvisejí s vodním tokem nebo jimiž se zlepšují **odtokové poměry**, staveb pro jímání vod, odvádění odpadních vod a odvádění srážkových vod a dále nezbytných staveb dopravní a technické infrastruktury, zřizování konstrukcí chmelnic, jsou-li zřizovány v záplavovém území v katastrálních územích vymezených podle zákona č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších předpisů, za

podmínky, že současně budou provedena taková opatření, že bude minimalizován vliv na povodňové průtoky.

§ 72 Povodňové prohlídky

- (1) Povodňovými prohlídkami se zjišťuje, zda na vodních tocích, vodních dílech a v záplavových územích, popřípadě na objektech nebo zařízeních ležících v těchto územích nejsou závady, které by mohly zvýšit nebezpečí povodně nebo její škodlivé následky.
- (2) Povodňové prohlídky organizují a provádějí povodňové orgány podle povodňových plánů, a to nejméně jednou ročně.
- (3) **Povodňové orgány mohou na základě povodňové prohlídky vyzvat vlastníky pozemků, staveb a zařízení v záplavovém území k odstranění předmětů a zařízení, které mohou způsobit zhoršení odtokových poměrů nebo ucpání koryta níže po toku. Pokud tito vlastníci výzvy ve stanovené lhůtě neuposlechnou, uloží takovou povinnost rozhodnutím.**

§ 80 Povodňové orgány krajů

- i) **řídí ve svém správním obvodu ovlivňování odtokových poměrů manipulacemi na vodních dílech v rámci manipulačních řádů;** nařizují mimořádné manipulace na těchto vodních dílech nad rámec schváleného manipulačního řádu po projednání s dotčenými povodňovými orgány obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu, s příslušnými správci povodí a s povodňovými orgány krajů, jejichž správní obvody mohou být touto mimořádnou manipulací ovlivněny,